

EXPUNERE DE MOTIVE

Politica externă a României se află în fața unei misiuni importante pentru viitorul țării, ca urmare a procesului de integrare în Uniunea Europeană, precum și a șanselor sporite de integrare euro-atlantică ca urmare a recunoașterii calității sale de candidat important pentru următoarea etapă a lărgirii Alianței Nord – Atlantice.

Dezvoltarea economică și socială a României cu începere din anul 1990 s-a desfășurat în contextul tranziției la economiei de piață, obiectivul strategic urmărit fiind crearea condițiilor pentru integrarea euro-atlantică.

Cercetarea, dezvoltarea tehnologică și inovarea constituie domenii de larg interes cu un impact considerabil pe termen mediu și lung în toate sferile de activitate ce vizează creșterea competitivității pe plan european, îmbunătățirea calității vieții, sprijinirea realizării unei dezvoltări durabile, accelerarea asimilării tehnologiilor informatice și adaptarea la cerințele societății informaționale, protecția mediului înconjurător și elaborarea de strategii viabile pentru fiecare sector al economiei naționale.

Actele normative adoptate, cele în curs de elaborare și adoptare, inclusiv Planul Național de Cercetare-Dezvoltare-Inovare, toate eforturile naționale fundamentate prin politica din acest domeniu vor conduce la importante modificări structurale de natură a contribui la crearea condițiilor favorabile integrării comunității științifice și tehnologice românești în sistemul științific și tehnologic euro-atlantic.

Instrumentul principal de realizare a politicii de cercetare-dezvoltare la nivelul Alianței Nord-Atlantice îl constituie Programul Științific NATO.

Participarea cercetătorilor români la Programul Științific al NATO va contribui la eficientizarea și alinierea economiei noastre la nivelul european de competitivitate industrială și tehnologică și la promovarea excelenței în cercetare, în general.

În aceste condiții, se acordă o atenție deosebită Programului Științific al NATO, Ministerul Educației și Cercetării fiind preocupat să găsească modalități de stimulare a participării cercetătorilor români la acest program.

În acest sens se acordă un sprijin în vederea stabilizării cercetătorilor din țările partenere în cooperare în țările lor de origine și a rezolvării unor probleme de interes zonal sau european, alocându-se fonduri de cercetare importante, distribuite pe baze competitive.

În vederea stimulării și intensificării participării cercetătorilor români, s-au organizat discuții preliminare la nivel guvernamental, care au condus la identificarea și clarificarea procedurilor și măsurilor prin care pot fi sprijinite propunerile de proiecte CD. Aceste proceduri și măsuri prevăd că Ministerul Educației și Cercetării:

- este instituția responsabilă pentru contactele directe între Divizia Afacerilor Științifice și de Mediu a NATO și comunitatea științifică română;

- va organiza un sistem de informare cu privire la mecanismele Programului Științific al NATO și evenimentele care au loc în fiecare an în cadrul Programului, pentru a facilita participarea cercetătorilor români;
- va ajuta cercetătorii români să găsească parteneri în țările NATO pentru a elabora propuneri de proiecte și va asigura condițiile pentru ca echipamentele științifice furnizate de NATO pentru laboratoarele românești în cadrul Programului Științific al NATO să fie exceptate de la plata drepturilor de import.

În condițiile gradului crescut de complexitate, dificultate și efort pe care îl implică participarea la proiectele științifice NATO, este necesar ca facilitățile și stimulentele care se aplică în țările partenere să fie prevăzute și în cadrul legislativ pentru participanții români, astfel încât aceștia să nu fie defavorizați în competiția cu omologii lor din alte țări partenere.

Proiectele dezvoltate prin parteneriat în cadrul Programului Științific al NATO au drept caracteristici esențiale:

- știința și tehnologia aplicată, de înaltă calitate, cu potențial pentru comercializare în cazul proiectelor orientate spre industrie;
- cooperarea științifică substanțială între cercetătorii din țările membre NATO și țările partenere;
- abilitatea de a contribui la soluționarea problemelor, care au semnificație pe termen lung în țările partenere, și care, de asemenea, abordează probleme de mediu înconjurător, industriale sau de securitate cu impact în mai multe domenii;
- perspective pentru promovarea integrării cercetătorilor români în comunitatea euro-atlantică de cercetare - dezvoltare;
- cunoșterea și aplicarea practicilor și tehnicilor de conducere moderne;
- stimularea participării tinerilor cercetători.

Finanțarea din bugetul NATO, pentru participanții eligibili din unități de cercetare-dezvoltare din țările partenere, este oferită pentru vizite ale experților din țări membre NATO, pentru achiziții de echipament științific (inclusiv calculatoare, software etc.), mobilitate, instruire a personalului și materiale consumabile specifice proiectului.

Divizia Afacerilor Științifice și de Mediu a NATO își menține proprietatea asupra echipamentului achiziționat cu fonduri NATO pe durata proiectului, după care, în cazul în care rapoartele finale sunt acceptate și proiectele nu sunt întrerupte, acestea revin unităților de cercetare-dezvoltare participante la proiect.

În prezent, legislația în vigoare (Legea nr.141/1997 privind Codul vamal al României, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.17/2000) permite doar o exceptare temporară de la plata drepturilor de import pentru echipamentele științifice achiziționate cu fonduri NATO.

Conform MAP (Membership Action Plan) capitolul V, paragraful 1, litera c.i, România trebuie să pregătească aderarea la Acordul asupra statutului Organizației Tratatului Nord-Atlantic al reprezentativilor naționali și al personalului internațional, Ottawa, 21 septembrie 1951. Articolele IX și X ale acestui acord prevăd:

“Art. IX Organizația, bunurile, veniturile și alte proprietăți ale sale vor fi scutite:

- a) de la toate taxele directe; Organizația nu va revendica scutiri pentru rate, taxe sau impozite care nu sunt mai mari decât valorile pentru serviciile de utilitate publică;
- b) de la toate taxele vamale și restricțiile cantitative de import și export în ceea ce privește articolele importate și exportate de Organizație pentru uzul său oficial; nu se va putea dispune de aceste articole importate sub această exceptare nici prin vânzare sau donație în țările în care sunt importate, excepție făcând situațiile aprobate de guvernul țării respective;
- c) de la toate taxele vamale și restricțiile cantitative pentru import și export în ceea ce privește publicațiile lor”.

“Art. X Atâta timp cât Organizația nu are reguli generale de exceptare pentru drepturile de regie și taxe pe vânzarea proprietății mobile și imobile, (taxe incluse în prețul care trebuie plătit), Statele membre vor putea face aranjamente administrative corespunzătoare pentru returnarea valorilor impozitelor sau taxelor în cazul când Organizația face achiziții importante pentru uzul oficial al proprietății, achiziții asupra cărora au fost impuse asemenea taxe și impozite”.

Pentru armonizarea cu prevederile NATO este necesar ca bunurile provenite sau finanțate direct din fonduri nerambursabile NATO în cadrul proiectelor NATO de cercetare-dezvoltare să fie scutite de la plata drepturilor de import, motiv pentru care s-a elaborat prezentul proiect de lege.

În cadrul Programului Național Anual de Integrare a României în NATO - ciclul II, Ministerului Educației și Cercetării i-a revenit, ca obiectiv de realizat pentru anul 2001, elaborarea și promovarea unui act normativ privind scutirea de la plata drepturilor de import.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare.

Adrian Năstase